

ZŠ, DD, ŠD a ŠJ
Vrbno p. Pradědem
příspěvková organizace
Moravskoslezského kraje

**Základní škola, Dětský domov,
Školní družina a Školní jídelna
Vrbno p. Pradědem**
nám. Sv. Michala 17,
příspěvková organizace
793 26 Vrbno pod Pradědem
IČ: 00852619

Základní škola, Dětský domov, Školní družina a Školní
jídelna, Vrbno p. Pradědem, nám. Sv. Michala 17,
příspěvková organizace

Dětský domov

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

„Připravujeme se“

Vypracoval: Mgr. Jan Vavřík, ředitel organizace

Vydáno: 1. 6. 2022

Aktualizace: Mgr. Markéta Remešová, ředitel organizace 03. 02. 2025

Verze ze dne 03. 02. 2025 ruší verzi z 01. 06. 2022

IČ: 00852619, číslo účtu: 4438771/0100, datová schránka: xkfhkxr, tel. 554 751 720

Obsah

1	Identifikační údaje.....	4
2	Dětský domov.....	6
2.1	Vymezení hlavního účelu DD	6
2.2	Základní organizační jednotka DD	7
2.3	Vymezení zákonných norem.....	7
2.4	Ekonomické podmínky.....	8
2.5	Materiální podmínky	8
3	Konkrétní cíle vzdělávání.....	10
3.1	Zaměření školského zařízení	10
3.2	Východiska práce na DD.....	10
3.3	Cíle vzdělávání	11
	Kompetence k učení.....	13
	Kompetence k řešení problémů	14
	Kompetence komunikativní	14
	Kompetence sociální a personální.....	15
	Kompetence občanské	16
	Kompetence pracovní	17
4	Organizace výchovy a vzdělávání v mimoškolních činnostech.....	18
4.1	Délka a časový plán vzdělávání	18
4.2	Formy výchovně vzdělávací práce v mimoškolní oblasti.....	18
5	Průřezová témata.....	20
5.1	Environmentální výchova.....	20
5.2	Multikulturní výchova	20
5.3.	Mediální výchova	20
5.4	Výchova k myšlení v evrop. souvislostech a výchova demokrat. občana	20
5.5	Osobnostní a sociální výchova	20

● Stránka 3

6	Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.....	22
7	Podmínky ukončování vzdělávání a pobytu dětí	23
8	Bezpečnost a ochrana zdraví dětí	24
8.1	Zásady dodržování bezpečnosti při zájmových činnostech	24
9	Personální zabezpečení provozu	26
	Závěrečná ustanovení.....	27
	Příloha č. 1	28
	Obecný plán rozvoje osobnosti dítěte	28
	Osobní hygiena.....	28
	Oblékání, obouvání.....	30
	Péče o oděv a obuv	31
	Úklid, údržba domácnosti, důležité domácí práce	32
	Provoz domácnosti	33
	Doprava, cestování, poštovní zásilky, telekomunikace	34
	Základy vaření, zdravá výživa	35
	Nemoc, ošetřování nemocného, zdravý způsob života	36
	Rodinná a sexuální výchova	37

1 Identifikační údaje

Název organizace: Základní škola, Dětský domov, Školní družina a Školní jídelna, Vrbno p. Pradědem, nám. Sv. Michala 17, příspěvková organizace.

Adresa: nám. Sv. Michala 17, Vrbno p. Pradědem, 793 26

IČ: 00852618

Ředitel: Mgr. Markéta Remešová

Statutární zástupce ředitele, VV: Bc. Vratislav Nosálek

Zástupce ředitele, úsek ZŠ: Mgr. Lada Pecníková

tel./fax: 554 75 17 20

e-mail: marketa.remesova@ddvrbno.cz

vratislav.nosalek@ddvrbno.cz,

lada.pecnikova@ddvrbno.cz

www: www.ddvrbno.cz

Právní forma: příspěvková organizace

Zřizovatel: Moravskoslezský kraj, 28. října 117, Ostrava, 702 18,
IČ: 70890692

Organizace sdružuje

Základní škola	kapacita: 90	IZO: 110 551 265
----------------	--------------	------------------

Dětský domov	kapacita: 48	IZO: 110 551 257
--------------	--------------	------------------

Školní družina	kapacita: 20	IZO: 110 551 281
----------------	--------------	------------------

Školní jídelna	kapacita: 120	IZO: 110 551 290
----------------	---------------	------------------

TENTO ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM SE TÝKÁ SEKCE DĚTSKÉHO DOMOVA. HLAVNÍM CÍLEM ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU JE, ABY DÍTĚ ZÍSKALO TAKOVÉ SCHOPNOSTI, DOVEDNOSTI A NÁVYKY, KTERÉ BY MU UMOŽNILY CO NEJLEPŠÍ ZAŘAZENÍ PŘI NÁVRATU DO SPOLEČNOSTI, A UMĚLO SE ORIENTOVAT V BĚŽNÉM ŽIVOTĚ.

● Stránka 5

Zájmy dítěte, poznání a naplňování potřeb, vytváření a upevňování sociálních vztahů a citových vazeb je v popředí péče zaměstnanců o děti v DD. Život v RS se více přibližuje životu ve větší rodině, což se odráží na dětech, na jejich chování, jednání a prožívání. Děti se aktivně podílí na chodu „domácnosti“, učí se vařit, nakupovat, prát, žehlit a uklízet. Učí se postarat o mladší sourozence nebo děti RS, zejména tak navazuje pevnější citové vazby. Snižuje se frustrace a dítě se neprojevuje jako citově deprimované. Z DD odcházejí do života připravené. DD i po odchodu poskytuje obecně prostřednictvím kmenových vychovatelů a sociální pracovnice rady a pomoc. V této oblasti DD spolupracuje s nadacemi.

2 Dětský domov

Činnost DD je vymezena zákonem č. 109/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, zákonem č. 561/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a zákonem č. 563/2004 Sb. ve znění pozdějších předpisů, o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů. V právních vztazích vystupuje svým jménem a má odpovědnost vyplývající z těchto vztahů.

DD uplatňuje jednotu výchovy a vzdělávání, spojení školského zařízení se životem a usiluje o všestranný harmonický rozvoj osobností dětí, vychovává je ve smyslu vědeckého poznání a v souladu se zásadami vlastenectví, humanity a demokracie. Formuje jejich intelektuální a mravní rozvoj, připravuje je na tvořivou práci i odbornou činnost v povolání a poskytuje všechny výchovy – estetickou, zdravotní, tělesnou, rodinnou, ekologickou a další.

2.1 Vymezení hlavního účelu DD

Hlavním účelem DD je zajišťovat péči dětem s nařízenou ústavní výchovou, které nemají závažné poruchy chování. Tyto děti se vzdělávají ve školách, které jsou součástí organizace, stejně tak v těch, které jsou mimo organizaci, např. ve městě Vrbno pod Pradědem.

Do dětského domova mohou být umísťovány děti ve věku zpravidla od 4 do nejvýše 18 let (§ 12 zákona 109/2002 Sb.). DD může poskytovat plné přímé zaopatření zletilé nezaopatřené osobě po ukončení výkonu ústavní výchovy, připravující se na budoucí povolání, nejdéle však do věku 26 let (zákon č. 117/1995 Sb. o státní sociální podpoře) a to za podmínek sjednaných ve smlouvě mezi nezaopatřenou osobou a DD zastoupeným ředitelem.

DD pečuje o děti podle jejich individuálních potřeb a vytváří podmínky podporující sebedůvěru dítěte, rozvíjející citovou stránku jeho osobnosti a umožňující aktivní účast dítěte ve společnosti. Ve vztahu k dětem plní zejména úkoly výchovné, vzdělávací a sociální.

Poskytuje náhradní výchovnou péči pomocí výchovných a vyučovacích metod, prostředků, forem výchovy a vzdělávání dětem, které ze závažných důvodů nemohou být vychovávány ve vlastní rodině. Zejména byla-li výchova nezletilého vážně narušena či ohrožena. DD připravuje děti k začlenění do pracovního procesu a života společnosti, zajišťuje komplexní péči o děti.

2.2 Základní organizační jednotka DD

Základní organizační jednotkou v DD je rodinná skupina. DD má šest základních organizačních jednotek pro práci s dětmi – rodinných skupin (dále jen RS) v nichž jsou umístěny děti obojího pohlaví, sourozenci se zařazují do jedné RS (výjimečně do různých RS, zejména z výchovných, vzdělávacích nebo zdravotních důvodů) od čtyř do osmnácti let, popřípadě do ukončení přípravy na povolání:

- u nichž soud nařídil ústavní výchovu
- u nichž soud vydal rozhodnutí o předběžném opatření
- na základě smlouvy mezi ředitelem zařízení a zletilým nezaopatřeným dítětem – občanem po ukončení výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy, který se připravuje na budoucí povolání, nejdéle však do věku 26 let a za podmínek sjednaných ve smlouvě.

2.3 Vymezení zákonných norem

- Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních, o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a v násl. novelizacích;
- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání;
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících;
- Vyhláška č. 438/2006 Sb., kterou se upravují podrobnosti výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy ve školských zařízeních;
- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí a v násl. novelizacích;
- Zákon 108/2006 Sb., o sociálních službách;

● Stránka 8

- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník;
- Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád;
- Výnos ministryně MŠMT č. 5 z 1. 2. 2016, kterým se stanoví standardy kvality péče o děti ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a ve školských zařízeních pro preventivně výchovnou péči;
- Další prováděcí výnosy a zákonné normy.

2. 4 Ekonomické podmínky

Zařízení je příspěvkovou organizací Moravskoslezského kraje, hospodaří s finančními prostředky přijatými z rozpočtu nebo prostřednictvím zřizovatele, a to v rámci finančních vztahů stanovených zřizovatelem.

DD má právo hospodaření s majetkem Moravskoslezského kraje vymezeném ve zřizovací listině. Finanční vztah mezi zřizovatelem a příspěvkovou organizací je určen těmito zřizovatelem stanovenými ukazateli:

- a) příspěvek zřizovatele na činnost organizace
- b) dotace zřizovatele na investice

Zřizovatel poskytuje z rozpočtu Moravskoslezského kraje prostředky na provoz a dále přímé neinvestiční výdaje, v kterých jsou zahrnuty prostředky na platy a prostředky na ostatní osobní náklady.

Základem hmotné zainteresovanosti příspěvkové organizace je zlepšený výsledek hospodaření, tj. rozdíl mezi skutečně dosaženým výsledkem hospodaření a výsledkem stanoveným ve finančním vztahu k rozpočtu zřizovatele.

Takto získané finanční prostředky se ponechají příspěvkové organizaci, která si je přiděluje podle stanovených pravidel do svých fondů.

2. 5 Materiální podmínky

Dětský domov má kapacitu 48 dětí. Domov je rozčleněn na 6 rodinných skupin. Péči o děti v rámci rodinné skupiny zajišťují zpravidla dva pedagogičtí pracovníci – vychovatelé. Noční služba je v zařízení zajišťována

nepedagogickými pracovníky – bezpečnostní pracovníci. Každá rodinná skupina má k dispozici plnohodnotnou bytovou jednotku se sociálním zařízením, kuchyní, jídelním koutem, obývacím prostorem, místností pro vychovatele a pokoji dětí.

Děti starší šestnácti let a zletilé nezaopatřené osoby mají možnost využívat samostatného bydlení v připravovaném startovacím bytě. Ubytování ve startovacím bytě je pro děti prestižní záležitostí, vyžaduje určitou míru samostatnosti dítěte nebo zletilé nezaopatřené osoby a zodpovědnosti.

Dětem je poskytováno plné přímé zaopatření podle ustanovení zákona 109/2002 Sb., a to: stravování, ubytování, ošacení, učební potřeby a pomůcky, úhrada nezbytně nutných nákladů na vzdělávání, úhrada nákladů na zdravotní péči, léčiva a zdravotnické prostředky, které nejsou hrazeny ze zdravotního pojištění, pokud nebyla péče vyžádána zákonnými zástupci (osobami odpovědnými za výchovu), kapesné, osobní dary a věcná pomoc při odchodu zletilých ze zařízení, úhrada nákladů na dopravu do sídla školy.

Prádlem, ošacením, a obuví jsou děti vybavovány dle potřeby. Dále mohou být hrazeny: potřeby pro využití volného času a rekreaci, náklady na kulturní, uměleckou, sportovní a oddechovou činnost, náklady na soutěžní akce, rekreace, náklady na dopravu k osobám odpovědným za výchovu.

Běžné domácí elektrické přístroje, potřeby pro vzdělávání, audiovizuální a výpočetní, vybavení pro sport (kola, lyže, snowboardy, brusle, tenisové rakety, pátky na stolní tenis, míče atd.), výtvarné potřeby, CD přehrávače, televize, videa a DVD přehrávače atd. jsou zakupovány DD dle potřeby nebo ze sponzorských příspěvků.

3 Konkrétní cíle vzdělávání

3.1 Zaměření školského zařízení

Nejdůležitějším základním cílem práce zaměstnanců zařízení je svědomitě a dlouhodobě připravovat děti pro další samostatný a plnohodnotný život ve společnosti.

Z výše uvedeného základního výchovného cíle jsou stanovovány jednotlivé dílčí výchovné cíle a metody. Tyto cíle jsou realizovány v Programu rozvoje osobnosti dítěte (dále jen PROD), který zpracovávají zodpovědní kmenoví vychovatelé RS. PROD vypracovávají zodpovědní vychovatelé pro každé dítě zvlášť včetně metod, postupů a s přihlédnutím k individualitě a osobnosti toho kterého dítěte. Jednotlivé úkoly PROD jsou v rámci plnění včleňovány do týdenních plánů jednotlivých RS. Hlavní (dílčí) cíle jsou především samostatnost dětí v osobním životě, schopnost aktivně se zapojit do společenského života, schopnost autoregulace a sebeovládání, vytvořené pracovní návyky, pozitivní náhled na život, emocionální vyrovnanost a také úspěšně ukončené vzdělání jako hlavní předpoklad dalšího plnohodnotného života.

3.2 Východiska práce na DD

- zajištění bezpečného a podnětného prostředí pro ohrožené děti na základě vyhodnocení potřeb
- tvorba PROD (Programu rozvoje osobnosti dítěte), do něhož vychovatel promítá cíle, metody a formy dosažení jednotlivých cílů
- předcházení traumatizace dětí plánováním budoucích kroků společně s dítětem, jeho rodinou a pracovníkem OSPOD (případové konference)
- multidisciplinární přístup odborníků k dítěti a jeho rodině
- umožňování pobytů dítěte v rodině (s ohledem na jeho bezpečný vývoj)
- plánování návratu dítěte do původní rodiny
- posilování vhodných projevů chování
- motivace dětí ke vzdělávání a k profesní orientaci
- vedení k zodpovědnosti a samostatnosti
- postupné začleňování dětí do života mimo zařízení
- předcházení rizikovému chování
- otevřenost, důraz na spolupráci s místní komunitou

- podpora umístění dítěte do náhradní rodiny

3.3 Cíle vzdělávání

Cílem výchovné práce je podněcovat děti k tvořivému myšlení, logickému uvažování, rozvíjet u nich schopnost spolupracovat, respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých. Snažíme se u dětí rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě, aby se projevovaly jako svébytné a zodpovědné osobnosti, které jsou schopny uplatňovat svá práva i práva druhých. Pomáháme dětem poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastním životě.

- a) Vést děti k všestranné a účinné komunikaci:** podporujeme u dětí společensky přijatelnou komunikaci, kultivaci stávajících verbálních projevů – odbourání vulgarismů, verbální agresivity, rozvíjíme schopnost navázat rozhovor vhodnou formou, respektovat názory druhých.
- b) Rozvíjet u dětí schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých:** pomáháme dětem vytvářet základní pracovní návyky, ve smyslu zvládnutí sebeobsluhy, péče o své osobní věci i prostředí, ve kterém žijí. Vytváříme podmínky pro týmovou práci dětí, učíme je spolupracovat s vrstevníky i pracovníky. Pro děti je důležité zažít úspěch a uspokojení z vykonané práce.
- c) Umožnit dětem osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení:** vedeme děti k pravidelné domácí přípravě, k upevňování získaných vědomostí, k péči o školní pomůcky. Motivujeme je k samostatnému myšlení, rozvíjíme schopnost rozhodování a stanovování přiměřených cílů.
- d) Pomáhat dětem poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci:** vytváříme podmínky pro rozvoj dovedností nutných pro samostatný a zodpovědný život. Poskytnutím reálného obrazu o společnosti, rozvíjíme objektivní sebehodnocení a zdravý kritický nadhled.
- e) Vytvářet u dětí potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem,**

svému prostředí i k přírodě: učíme děti kultivovaným způsobem vyjadřovat své pozitivní a negativní emoce tréninkem zvládnutí emocionálně zátěžových situací. Vytváříme dostatek příležitostí k získávání příjemných prožitků. Vedeme děti k uvědomění si vlastní osobnosti, vlastních pozitivních vlastností.

f) Učit děti aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný: zautomatizováním bezpečnostních opatření se snažíme předcházet úrazům ve volném čase. Upevňování znalostí o zdravém fyzickém i psychickém vývoji jedince, rozvoj dovedností péče o vlastní zdraví, psychohygieny, překonávání stresových situací. Upevňování znalostí z oblasti plánovaného rodičovství a prevence sexuálně přenosných chorob. Znalost následků zneužívání návykových látek, předcházení vědomému poškozování zdraví a vzniku závislostí.

4 Rozvoj klíčových kompetencí

Vychovatelé vycházejí z Ročního plánu. Výchovně vzdělávací činnost je rozpracována v Týdenních plánech výchovné činnosti tak, aby jejím prostřednictvím byly u dětí utvářeny, rozvíjeny a upevňovány všechny klíčové kompetence. Obsah jednotlivých kompetencí je rozpracován do výchovných cílů, které jsou postupně naplňovány. Činnosti, kterými se plní jednotlivé výchovné cíle, kmenoví vychovatelé plánují ve svých rodinných skupinách. Vycházejí z individuálních potřeb, zájmů, možností, schopností a dovedností jednotlivých dětí.

Kompetencemi rozumíme systém vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnotových orientací, které vyjadřují úroveň znalostí daného dítěte.

V souladu s prioritami společnosti byly jako klíčové stanoveny:

Kompetence k učení

Dítě poznává smysl a cíl učení, umí posoudit vlastní pokrok, podílí se na plánování, řízení a organizování vlastního učení, vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení je využívá v praktickém životě, samostatně pozoruje a získané výsledky porovnává.

Stanovené cíle:

- dítě vyhledává a využívá informací v praktickém životě,
- dítě si uvědomuje význam vzdělání v kontextu s pracovním uplatněním,
- dítě používá základní pojmy z různých vzdělávacích oblastí,
- dítě má náhled na své jednání a chování, je schopno sebehodnocení,
- dítě si je vědomo sebe samo a umí prožívat své úspěchy

Formy a metody práce:

- motivujeme děti k získávání nových informací,
- vedeme děti k zodpovědné a pravidelné přípravě na vyučování,
- nabídkou zájmových činností vedeme děti k rozvoji dovedností,
- pomáháme dětem plánovat další vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

Dítě využívá své individuální schopnosti a získané dovednosti při samostatném řešení problémů, orientuje se v nově vzniklých situacích a reaguje na ně.

Stanovené cíle:

- dítě překonává překážky, samostatně řeší běžné životní situace přiměřeně ke svým schopnostem,
- dítě vnímá problémové situace, umí rozpoznat problém a najít nejvhodnější způsob řešení,
- dítě přijímá důsledky svého chování, nenechá se odradit nezdarem,
- dítě důvěřuje pedagogickým a odborným pracovníkům, umí požádat o radu při řešení složitějších problémů.

Formy a metody práce:

- Učíme děti přiměřeně se vyjadřovat a prosazovat vlastní potřeby a postoje
- Učíme děti adekvátním reakcím na kritiku
- Vedeme děti ke schopnosti přiznat chybu a poučit se z ní
- Pomáháme dětem uvědomovat si jejich reálné schopnosti
- Učíme děti požádat o pomoc a podporu aktivně vyhledat
- Vedeme děti k řešení konfliktů společensky přijatelným způsobem

Kompetence komunikativní

Dítě dokáže vyjádřit vlastní pocity při jednotlivých prožitcích, umí komunikovat, naslouchat a porozumět ve vztahu k osvojovaným tématům, dokáže spolupracovat s ostatními a respektovat jejich prostor.

Stanovené cíle:

- dítě vyjadřuje vlastní názory a postoje, obhájí je vhodnou formou, využívá získaných komunikativních dovedností k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a spolupráci s ostatními lidmi,
- dítě rozumí obsahu sdělení, přiměřeně na ně reaguje,
- dítě se vyjadřuje spisovně, bez vulgarit

Formy a metody práce:

- Vytváříme klidné a vstřícné prostředí pro vzájemnou komunikaci

● Stránka 15

- Vedeme děti k formálně a obsahově správné komunikaci
- Usměrnujeme tempo a hlasitost verbálního projevu
- Netolerujeme vulgární, agresivní, hrubé a nezdvořilé projevy
- Dětem s narušenou komunikační schopností zajišťujeme péči odborníků
- Učíme děti naslouchat druhým.

Kompetence sociální a personální

Dítě propojuje a využívá již dříve získané poznatky, účinně spolupracuje ve skupině, podílí se na vytváření příjemné atmosféry v kolektivu, přispívá k upevnování dobrých mezilidských vztahů, posuzuje své reálné fyzické a duševní možnosti.

Stanovené cíle:

- dítě má povědomí o základních mravních hodnotách v rodině i společnosti,
- dítě respektuje pravidla práce v týmu a přispívá svou činností ke kvalitě společné práce,
- dítě respektuje druhé lidi, je vnímavé k potřebám malých dětí, seniorů a osob s postižením,
- dítě je schopno vytvářet vztahy s vrstevníky, má úctu ke všem zaměstnancům domova.

Formy a metody práce:

- Učíme děti otevřenosti a citlivosti k lidem, toleranci, úctě a solidaritě k druhým.
- Vedeme děti ke schopnosti vcítit se do situace druhého, pochopení postojů, pocitů a chování druhých.
- Podporujeme kontakt s rodiči, sourozenci, širší rodinou a dalšími blízkými lidmi.
- Podporujeme děti v navazování sociálních kontaktů a kamarádství.
- Rozvíjíme schopnost dětí orientovat se ve svých pocitech a dávat je najevo přiměřeným způsobem.
- Upevňujeme hygienické návyky a sebeobslužné činnosti dětí.
- Učíme je sebeobslužným činnostem.
- Vedeme děti ke správnému hospodaření a zacházení s finančními prostředky.

Kompetence občanské

Dítě chápe svoje místo v komunitě a ve společnosti, je si vědomo principů základních zákonů a mravních hodnot společnosti, zná tradice a historii společnosti, umí se chovat ekologicky a šetří životní prostředí.

Stanovené cíle:

- dítě zaujímá zodpovědný postoj ke konkrétní situaci a dle svých možností poskytuje účinnou pomoc v situacích ohrožující život a zdraví,
- dítě respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí,
- dítě chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností,
- dítě zná naše tradice a kulturní i historické dědictví, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit,
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví

Formy a metody práce:

- Pomáháme orientovat se v základních mravních hodnotách.
- Seznamuje děti se základy občanského a trestního práva ČR.
- Vedeme děti k dodržování dohodnutých pravidel.
- Vedeme děti k respektování autorit.
- Podporujeme samostatnost v rozhodování a přijímání důsledků rozhodnutí.
- Seznamuje děti s historickým a kulturním dědictvím naší země.
- Vedeme děti k aktivním kulturním a sportovním činnostem.
- Učíme děti šetřit přírodní zdroje, životní prostředí.
- Seznamujeme děti se základy bezpečného chování při práci a dalších činnostech a se základy první pomoci.

Kompetence pracovní

Dítě chápe smysl a význam práce pro svůj život, zná své pracovní možnosti, rozvíjí je, rozumí nutnosti celoživotního vzdělávání, má pozitivní vztah k práci, využívá svých teoretických znalostí při praktických činnostech.

Stanovené cíle:

- dítě má pozitivní vztah k manuálním činnostem,
- dítě je trpělivé a pečlivé při pracovních činnostech,
- dítě si váží práce své i druhých lidí,
- dítě používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky,
- dítě přistupuje k výsledkům pracovní činnosti z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí,
- dítě využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, rozhoduje se o dalším vzdělávání a profesním zaměření.

Formy a metody práce:

- Rozvíjíme znalostí a dovedností, které směřují k volbě budoucího povolání.
- Provázíme dítě jednáním s institucemi a úřady
- Podporujeme kladný a zodpovědný přístup k práci
- Učíme je upevňovat a dodržovat pracovní návyky a postupy
- Vedeme je k dodržování bezpečnostních pravidel
- Pomáháme dětem v rozhodování o budoucí profesní orientaci

4 Organizace výchovy a vzdělávání v mimoškolních činnostech

Osvojování klíčových kompetencí je proces dlouhodobý a složitý. Klíčové kompetence nestojí vedle sebe izolovaně, různými způsoby se prolínají, jsou multifunkční, mají mezipředmětovou podobu a lze je získat vždy jen jako výsledek celkového procesu vzdělávání. Proto k jejich utváření a rozvíjení musí směřovat a přispívat veškerý vzdělávací obsah i aktivity a činnosti, které v DD probíhají. Jednotlivé činnosti, aktivity jsou uskutečňovány a chápány jako prostředek k osvojení činnostně zaměřených očekávaných výstupů, které se postupně propojují a vytvářejí předpoklady k účinnému a komplexnímu využívání získaných schopností a dovedností na úrovni klíčových kompetencí.

4.1 Délka a časový plán vzdělávání

Výchovně vzdělávací proces v oblasti mimoškolní probíhá po celý rok, a to i ve dnech, kdy není školní vyučování. Jsou specifikovány v Ročním plánu výchovně vzdělávací činnosti plánu a rozpracovány do jednotlivých konkrétních cílů, úkolů a činností v týdenním výchovně vzdělávacím plánu jednotlivých rodinných skupin

Délka je dána dobou trvání pobytu dětí v našem zařízení. Zájmové vzdělávání probíhá po celý rok.

4.2 Formy výchovně vzdělávací práce v mimoškolní oblasti

- příprava na vyučování: uskutečňuje se pravidelně denně od pondělí do čtvrtka v neděli a dále individuálně podle potřeb dětí. Navazuje na školní vzdělávání;
- výchovně vzdělávací činnost – rozvoj dovedností, návyků a sebeobslužných činností: poskytuje především dětem nabídku účelného využití volného času, navazování kladného vztahu k přírodě a rozvíjení v oblasti kultury, zdraví, sportu apod. Přispívá k dalšímu rozvoji osobnosti dětí. Nedílnou součástí jsou také činnosti zaměřené na chod domácnosti, sebeobsluhu. Pravidelnou činnost organizují vychovatelé;
- zájmová činnost – výchovná, vzdělávací, zájmová a tematická rekreační činnost: zájmová činnost je realizována v průběhu výchovného procesu podle týdenních plánů. Další zájmová činnost je realizována i prostřednictvím docházky do zájmových kroužků při

spolupracujících základních školách, sportovních oddílech v okolí, SVČ apod.

- skupinová i individuální rekreační činnost – činnost spojená s pobytem mimo zařízení: tato činnost se uskutečňuje formou pobytů a výcviků, jednorázových akcí. Dále pak formou krátkodobých akcí určených pro rodinné skupiny nebo děti dle zájmu. Základem tohoto druhu činnosti je organizování pobytů, které jsou považovány za smysluplné organizování volného času, relaxaci, a i prevenci sociálně patologických jevů;
- reedukační činnost – osvětová, metodická a odborná činnost, vedení k prevenci sociálně patologických jevů: je poskytována podle podmínek a potřeb jednotlivých dětí nebo skupin odbornou pomocí pracovníků ZŠ, DD, ŠD a ŠJ nebo spolupracujících organizací (např. Open House, Středisko volného času apod.);
- individuální přístup – zejména vytvoření podmínek pro speciálně pedagogický a terapeutický přístup: individuální práce je stěžejní formou práce v DD. Zahrnuje speciálně pedagogickou práci vychovatele s dítětem na základě PROD;
- nabídka volnočasových aktivit: jde o umožnění trávení volného času dle požadavků a potřeb jednotlivých dětí. Nabídka vychází vstříc dětem, které chtějí naplňovat svůj volný čas o samotě nebo v neorganizovaných skupinkách.

5 Průřezová témata

Veškerá výchovně vzdělávací činnost směřuje ke zlepšení situace dítěte, lepšímu začlenění dětí do společnosti, navazování kladného vztahu k přírodě a rozvíjení v oblasti kultury, zdraví, sportu apod. Na základě průřezových témat se propojují obsahy vzdělávání různých oborů a vytváří cíle jednotlivých výchov. Výchovy se prolínají do všech každodenních činností dětí v DD a přispívají ke vzdělávání dětí přirozenou cestou.

5.1 Environmentální výchova

Zabývá se ochranou životního prostředí, formováním ekologicky správného vztahu dětí k přírodě a vysvětlováním závažností ekologických problémů, které ovlivňují naši planetu. Environmentální výchova je realizována především každodenní aktivitou a zažitím správných návyků (tzn. třídění odpadů, šetření energiemi a zdroji, aktivním způsobem života apod.). Výstupy v týdenních plánech.

5.2 Multikulturní výchova

Je realizována již samotným soužitím různých etnik a náboženských vyznání v rodinných skupinách DD. Výchova vede děti k toleranci a respektování jinakosti, k odmítání xenofobie a násilí.

5.3. Mediální výchova

Zaměřuje se na dovednost rozpoznat co je a není objektivní informace, orientovat se v mediální komunikaci, zvládat základní práce na počítači, bezpečně používat prostředky elektronické komunikace, ovládat jednoduché elektronické přístroje apod.

5.4 Výchova k myšlení v evrop. souvislostech a výchova demokr. občana

Zdůrazňuje osobní odpovědnost za dění ve společnosti, poznání života v jiných zemích. Vede děti k vzájemné solidaritě a seznamuje je se základními informacemi o právech dětí na základě Deklarace práv dítěte.

5.5 Osobnostní a sociální výchova

Zabývá se sociálně právními otázkami rodiny, prevencí rizikového chování a sociálně patologických jevů. Rozvíjíme právní povědomí o důsledcích porušování společenských norem. Podporujeme přijatelné chování v

- Stránka 21

rozličných společenských situacích a upevňujeme správné charakterové vlastnosti.

6 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Děti se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na vzdělávání. Obsah, formy a metody odpovídají jejich vzdělávacím potřebám a možnostem.

Úkolem zařízení je:

- vytvářet vhodné a nezbytné podmínky pro děti se zdravotním postižením nebo zdravotním znevýhodněním,
- vybavit se pomůckami pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami, dodržovat přísně zásady individuálního přístupu k dětem
- podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními potřebami se řídí Vyhláškou č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, vydanou Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy dne 21. ledna 2016.
- Zaměstnanci dodržují zásady individuálního přístupu k dětem. DD spolupracuje s pedagogicko-psychologickou poradnou a Speciálně pedagogickým centrem, individuálními terapeuty
- Zaměstnanci využívají forem individuální nebo skupinové integrace, zvýšený dohled nad dětmi. Individuální plány obsahují způsob poskytování speciálně pedagogické péče a využívá se převážně externích odborníků, metodika prevence, výchovného poradce apod.
- Při hodnocení se vždy přihlíží k povaze postižení nebo znevýhodnění.
- Samozřejmostí je zvyšování odbornosti pedagogických pracovníků formou rozšiřování pedagogického vzdělání, absolvováním školení a seminářů.

7 Podmínky ukončování vzdělávání a pobytu dětí

Ředitel DD ukončí pobyt dítěte v DD:

- a) jestliže soud zrušil ústavní výchovu nebo jestliže uplynula stanovená doba trvání ústavní výchovy, s výjimkou případu, kdy ke dni uplynutí této doby není skončeno řízení soudu o prodloužení nebo zrušení ústavní výchovy,
- b) dosáhne-li zletilosti, pokud v zařízení dobrovolně neseťvá do ukončení přípravy na povolání,
- c) dosáhne-li věku 19 let, byla-li mu prodloužena ústavní výchova, pokud v zařízení dobrovolně neseťvá do ukončení přípravy na povolání,
- d) jestliže rozhodnutí soudu o osvojení nebo o svěření dítěte do pěstounské péče nabylo právní moci,
- e) po uplynutí doby trvání předběžného opatření nebo po jeho zrušení soudem.

8 Bezpečnost a ochrana zdraví dětí

DD zajišťuje bezpečnost a ochranu zdraví dětí při vzdělávání a výchově, činnostech s nimi přímo souvisejících a při poskytování školských služeb. Zároveň přihlíží k věku dětí, jejich schopnostem, fyzické a duševní vyspělosti a zdravotnímu stavu.

Vnitřní řád upravuje podrobnosti k výkonu práv a povinností dětí a podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a jejich ochrany před sociálně patologickými jevy, před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí. Vnitřní řád je zveřejněn na přístupném místě v DD a prokazatelným způsobem jsou s ním seznámeny všichni pracovníci DD a děti.

Děti jsou povinny na úseku zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dodržovat vnitřní řád, předpisy a pokyny DD k ochraně zdraví a bezpečnosti, s nimiž byly seznámeny. Plnit pokyny zaměstnanců DD vydané v souladu s právními předpisy a vnitřním řádem. Vychovatel seznámí děti se všemi předpisy a zdůrazní význam tohoto poučení.

DD zajistí dětem, aby byly vytvořeny podmínky pro včasné poskytnutí první pomoci a lékařského ošetření při úrazech a náhlých onemocněních. Rovněž zajistí, aby se zásadami první pomoci byli seznámeni děti i všichni zaměstnanci DD. Na vhodných místech umístí seznam telefonních čísel zdravotnických zařízení. O provedených opatřeních informuje kromě pedagogických pracovníků a ostatních zaměstnanců DD i děti.

8.1 Zásady dodržování bezpečnosti při zájmových činnostech

Pohybové a sportovní činnosti

Při všech pohybových a sportovních činnostech zajišťuje pedagog po celou dobu dohled, vydává jasné, přesné a srozumitelné pokyny, kontroluje bezpečnost a funkčnost nářadí a náčiní před zahájením hry.

Plavání a koupání

Plavání a koupání se uskutečňuje pouze na vyhrazených místech, kde je koupání povoleno. Pedagog ověří předem bezpečnost místa pro koupání a plavání, vymezí prostor, kde se budou děti pohybovat a učiní opatření, aby měl přehled o počtu koupajících a plavajících dětí. Na jednoho pedagoga je maximálně 8 dětí, z toho mohou být 4 děti ve vodě.

Lyžování

Lyžování je vedeno pedagogickými pracovníky, kteří zodpovídají za bezpečnost dětí a náplň činnosti. Lyže musí být po bezpečnostní stránce zcela v pořádku a seřízené odborným servisem. Děti jsou povinny dodržovat bezpečnostní předpisy a pokyny pedagoga k zajištění bezpečnosti a ochraně zdraví (ochranné přilby, brýle, používání lanovek a vleků).

Děti jsou rozděleny do skupin podle své výkonnosti a zdravotního stavu. Skupina má nejvýše 8 dětí. Skupina se řídí pokyny pedagoga, který jede v čele a v závěru jede vždy zkušený lyžař.

Sportovně turistické a cyklistické výlety

Před každým výletem jsou děti poučeny o bezpečnosti a ochraně zdraví, o vhodném oblečení a vhodné výstroji. Skupina má nejvýše 8 dětí na jednoho pedagoga. Pedagogičtí pracovníci jsou povinni dbát na mentální úroveň dětí, jejich pohybovou vyspělost, výkonnost a zdravotní stav.

Před zahájením cyklistického výletu ověří pedagog povinné vybavení, technický stav jízdních kol včetně ochranné přilby. Děti musí být seznámeny s pravidly silničního provozu. Skupina má nejvýše 8 dětí.

Při horských túrách se musí důsledně respektovat momentální zdravotní stav dětí a aktuální povětrnostní podmínky, značení tras a pokyny Horské služby.

Bruslení

Při bruslení odpovídá za bezpečnost dětí pedagogický pracovník. Děti bruslící na kolečkových bruslích používají ochranné prostředky zmírňující následky pádů (chrániče na kolena, lokty, zápěstí a přilbu).

Bezpečnost dětí při soutěžích a přehlídkách

Pedagogičtí pracovníci zajišťují bezpečnost a ochranu zdraví dětí po celou dobu soutěže, přehlídky a akce (doprava dětí, dozor).

9 Personální zabezpečení provozu

Činnost DD je zajištěna interními pedagogickými pracovníky. Výchovu a vzdělávání zajišťují kvalifikovaní vychovatelé, kteří plní předpoklady pro výkon činnosti dle zákona č.563/2004Sb. ve znění pozdějších předpisů a § 18 zákona č. 109/2002 Sb. ve znění pozdějších předpisů a další zaměstnanci zajišťující potřeby ubytovaných dětí, rozvoj jejich schopností, dovedností a návyků a smysluplného naplnění jejich volnočasových aktivit.

Závěrečná ustanovení

1. Školní vzdělávací program (ŠVP) je veřejným dokumentem umístěným na přístupném místě v dětském domově.
2. Každá RS vlastní 1 výtisk, který je vyvěšen ve vychovatelně RS. Kmenoví vychovatelé podrobně konkretizují formy a cíle dle potřeb skupiny a individuality dítěte.
3. Ředitel zařízení nebo vedoucí vychovatel/ka seznámí prokazatelným způsobem s vydáním a obsahem školního vzdělávacího programu všechny zaměstnance. Děti s vydáním a obsahem školního vzdělávacího programu seznámí vychovatelé.

Tento školní vzdělávací program nabývá účinnosti dne: 03. 06. 2025

Příloha:

1. Obecný plán rozvoje osobnosti dítěte

Aktualizace 03. 06. 2025

Ve Vrbně pod Pradědem dne 03. 06. 2025

Mgr. Markéta Remešová, ředitel organizace

Příloha č. 1

Obecný plán rozvoje osobnosti dítěte

Obecný plán rozvoje osobnosti dítěte je dělen podle dvou kritérií:

a) věkové kategorie

1. věková skupina 3–6 let
2. věková skupina 6–11 let
3. věková skupina 11–14 let
4. věková skupina 15–18 let

b) jednotlivé oblasti výchovy

1. osobní hygiena
2. oblékání, obouvání
3. péče o ošacení a obuv
4. úklid, údržba domácnosti, důležité domácí práce
5. provoz domácnosti
6. doprava, cestování, poštovní zásilky, telekomunikace
7. základy vaření, zdravá výživa
8. nemoc, ošetřování nemocného, zdravý způsob života
9. rodinná a sexuální výchova
10. společenské chování
11. občanská výchova

Osobní hygiena

věková skupina 3–6 let

samostatnost při:

- mytí obličeje a rukou
- čištění zubů
- základní učešání
- používání kapesníku
- používání WC
- sprchování s pomocí

věková skupina 6–11 let

- sprchování
- mytí vlasů

věková skupina 11–15 let

- stříhání a úprava nehtů
- aplikace krémů, deodorantů apod.
- úprava účesů
- specifická hygiena chlapců
- specifická hygiena dívek

věková skupina 15–18 let

- kompletní manikúra
- holení – prostředky, přípravky
- kosmetika, přípravky, prostředky
- složitější úpravy účesů
- péče o pleť, vlasy, chrup
- návštěva kosmetičky, kadeřnice
- důsledky špatné hygieny

Oblékání, obouvání

věková skupina 3–6 let

- znalost a pojmenování základních součástí oděvů a druhů obuvi
- zapnutí knoflíků, zipů
- zavazování tkaniček
- správný postup při oblékání

věková skupina 6–11 let

- kompletní obléknutí a obutí
- výběr oděvu a obuvi dle počasí
- základní výběr oděvu a obuvi dle příležitosti
- účast při nákupu oděvů a obuvi

věková skupina 11–15 let

- specifický výběr oděvu a obuvi dle příležitosti
- estetika oblékání, obutí
- nákup oděvů a obuvi v doprovodu

věková skupina 15–18 let

- základy módy
- módní doplňky
- výběr oděvů a obuvi dle materiálu
- ceny oděvů a obuvi
- uvázání kravaty
- samostatný nákup oděvů a obuvi

Péče o oděv a obuv

věková skupina 3–6 let

- základy ukládání oděvů a obuvi
- čištění obuvi za pomoci druhé osoby

věková skupina 6–11 let

- čištění obuvi, čisticí prostředky
- základní péče o ošacení
- úklid botníků, skříně
- základy šití (knoflík, poutka)
- ruční přepírání a sušení prádla
- účast při balení oděvů a obuvi do kufru

věková skupina 11–15 let

- oprava obuvi, ceny oprav
- kompletní péče o obuv
- drobné opravy šitím
- ruční praní oděvních součástí
- čistírna, ceny za čištění
- samostatné balení oděvů a obuvi do kufrů
- žehlení vybraných druhů prádla (méně náročné)

věková skupina 15–18 let

- prací a avivážní prostředky
- údaje výrobců na oděvech
- textilní materiály
- obsluha pračky, automatické pračky, eventuálně sušičky
- žehlení všech druhů prádla
- odstraňování skvrn
- dlouhodobé skladování obuvi a oděvů
- opravy oděvů, obuvi vlastními silami
- obsluha šicího stroje

Úklid, údržba domácnosti, důležité domácí práce

věková skupina 3–6 let

- ukládání hraček, knížek a osobních věcí
- úklid místa po hře

věková skupina 6–11 let

- utírání prachu, zametání
- obsluha a používání vysavače
- stlaní a úprava lůžka
- mytí nádobí, jeho uložení
- úklid koupelny, WC
- vynášení odpadků
- nejzákladnější čisticí prostředky
- úklid chodníků v létě i v zimě pod dohledem

věková skupina 11–15 let

- mytí podlahy
- údržba povrchu nábytku
- základní čisticí prostředky
- základní péče o květiny
- převlékání ložního prádla
- základní práce s nářadím – kleště, šroubovák apod.
- samostatný úklid chodníků v létě i v zimě

věková skupina 15–18 let

- kompletní údržba hygienického zařízení
- mytí oken
- péče o nábytek a o koberce
- úklid kuchyně
- praní, čištění bytového textilu
- malování
- úklid po malířích
- tapetování
- odstraňování závad v domácnosti
- obsluha domácích přístrojů
- natírání
- škůdci v domácnosti, jejich hubení
- práce s kovem, dřevem a jinými materiály

Provoz domácnosti

věková skupina 3–6 let

věková skupina 6–11 let

- rozdělení funkcí v rodině, základní povinnosti z hlediska provozu

věková skupina 11–15 let

- příjmy domácnosti – zabezpečení příjmů
- nutná vydání a náklady na domácnost
- rovnováha mezi příjmy a vydáním
- základní potřeby pro provoz domácnosti (voda, plyn, el. Energie)
- zabezpečení základních potřeb

věková skupina 15–18 let

- doklady domácnosti – dekret, výpis z katastru nemovitostí atd.
- náklady a příjmy domácnosti, jejich druhy a výše
- plánování příjmů a výdajů, rozpočet na rok, měsíc, týden, den
- pojištění domácnosti, domu apod.
- zajištění bezpečnosti
- druhy bydlení
- způsob získávání bytu – koupě, výměna, prodej, podnájem apod.
- ceny nemovitostí, výše nájmu
- půjčky, hypotéky, stavební spoření
- spořitelna, banka – účty, úroky, bankomat apod.
- placení služeb spojených s užíváním bytu – inkaso, elektřina, nájem apod.
- zřízení telefonní stanice
- základní vybavení domácnosti

Doprava, cestování, poštovní zásilky, telekomunikace

věková skupina 3–6 let

- základní dopravní prostředky
- základní druhy poštovních zásilek
- telefonní hovory

věková skupina 6–11 let

- zakoupení jízdenek MHD
- orientace v místním jízdním řádu
- odeslání dopisu včetně doporučeného

věková skupina 11–15 let

- zabalení a odeslání balíku
- telegram, vyplnění, odeslání
- telefonní hovor z budky
- frankování zásilek
- platba poštovní poukázkou
- zakoupení jízdenek na autobus i vlak – meziměstská doprava
- volba správného typu zavazadla
- informační služba

věková skupina 15–18 let

- slevy jízdného, skupinové jízdné
- odeslání spoluzavazadla
- jízdní řády, přepravní řády
- zřízení telefonní stanice - styk s Telecomem
- komplexní poštovní služby
- cestovní kanceláře

Základy vaření, zdravá výživa

věková skupina 3–6 let

- vztah k ovoci a zelenině
- pojmenování a rozlišení základních druhů potravin a nápojů

věková skupina 6–11 let

- základní prostředky vaření
- nakupování základních druhů potravin, orientace v cenách
- ukládání základních potravin
- určování zdraví prospěšných základních potravin a surovin
- získávání základních dovedností pod dohledem
- namazání chleba
- oloupání ovoce
- čišění zeleniny, krájení zeleniny
- vaření čaje, kávy, kakaa, polévky ze sáčku

věková skupina 11–15 let

- základy manipulace s kuchyňským nářadím a nástroji – názvosloví
- základní vybavení kuchyně
- ukládání potravin, záruční lhůty
- příprava občerstvení
- získávání praktických dovedností pod dohledem
- krájení chleba, pečiva
- jednoduché vaření vajec, těstovin, brambor, rýže, polotovarů

věková skupina 15–18 let

- druhy potravin a surovin včetně méně tradičních (koření a přílohy)
- složení potravin, přínos pro organismus
- účelnost vybavení kuchyně
- manipulace s kuchyňským nářadím a přístroji
- sestavení domácího jídelníčku
- kombinace jídel
- porcování masa, základy pečení, dušení, smažení
- celková příprava jídel
- negativní účinky nezdravé výživy včetně diet

Nemoc, ošetřování nemocného, zdravý způsob života

věková skupina 3–6 let

- funkce teploměru
- význam léků

věková skupina 6–11 let

- měření teploty
- nejčastější nemoci dětí
- používání náplasti, obvazu
- můj lékař, nejbližší nemocnice, lékárny, pohotovost
- znalost telefonního čísla první pomoci

věková skupina 11–15 let

- základní prostředky první pomoci
- ošetření drobných povrchových zranění
- doprava zraněného, ohlášení úrazu na první pomoci
- příznaky alergie
- negativní účinky alkoholu, drog, nikotinu, kofeinu
- riziko pohlavních chorob, prevence AIDS
- zásady první pomoci:
 - tepenné krvácení
 - žilní krvácení
 - zástava srdce
 - umělé dýchání
 - úraz elektrickým proudem
 - otrava

věková skupina 15–18 let

- příznaky neznámějších chorob
- základní znalost nejběžnějších léčiv
- existence alternativní medicíny
- tišení bolesti
- základy první pomoci při vážnějších poraněních (hrudníku, páteře, břicha apod.)
- zdravotní pojištění

Rodinná a sexuální výchova

věková skupina 3 – 6 let

- členové rodiny
- vztah dětí k rodičům

věková skupina 6 – 11 let

- funkce členů rodiny
- vzájemné vztahy mezi členy rodiny, citové vztahy
- práva a povinnosti dětí v rámci rodiny
- základy lidské anatomie a základy lidské sexuality
- základní rozdíly mezi jedinci opačného pohlaví

věková skupina 11 – 15 let

- význam lásky v rámci lidské sexuality, projevy sexuality
- oplození plodu, vývoj plodu, porod – základní informace
- puberta – projevy
- projevy dospívání (menstruace, poluce, masturbace, pohlavní styk)
- podrobnější anatomické rozdíly mezi mužem a ženou
- péče o pohlavní orgány
- vývoj jedince od oplození
- základ péče o novorozence
- zabezpečení základních potřeb rodiny
- funkční a nefunkční rodina / rodina a společnost

věková skupina 15 – 18 let

- výběr partnera
- milenecké vztahy
- manželství
- vztahy mezi manžely
- sňatek
- plánované rodičovství – antikoncepce
- selhání manželství – rozvod
- těhotenství, porod, péče o dítě
- úmrtí v rodině, pohřeb
- dědictví
- promiskuita, homosexualita, heterosexuality, sexuální deviace
- manželské a předmanželské poradenství
- pravidelné lékařské prohlídky

Společenské chování

věková skupina 3 - 6 let

- zdravení, druhy a vhodnost
- prosba, poděkování, oslovení
- vyjadřování svých přání
- základy stolování

věková skupina 6 - 11 let

- vztah k dospělým
- chování k nadřízeným
- chování v obchodě, na ulici, v dopravních prostředcích apod.
- pomoc starým a nemocným
- celkový vzhled

věková skupina 11 - 15 let

- chování ve společnosti (kino, divadlo, v restauraci, dopravní prostředek apod.)
- základy stolování – správné sezení, způsob servírování, slavnostní prostírání, konverzace u stolu

věková skupina 15 - 18 let

- chování k jednotlivým věkovým skupinám
- chování muže a ženy ve společnosti
- chování na úřadech
- základy stolování – usazení, objednávka, konzumace, placení
- slavnostní tabule – zasedací pořádek
- taneční kurzy

Občanská výchova

věková skupina 3 - 6 let

- vlastní jméno a příjmení
- datum narození
- adresa bydliště

věková skupina 6 - 11 let

- obec - struktura, funkce
- orgány obce - informace
- orgány státu - informace
- mocenské orgány - informace

věková skupina 11 - 15 let

- občanství
- základní lidská práva
- povinnosti občanů
- základní právní předpisy
- sociální péče - přehled dávek sociálního zabezpečení

věková skupina 15 - 18 let

- praktický styk s jednotlivými orgány státní moci, státní správy a samosprávy
- životopis
- sepsání žádosti, osobní dotazník, pracovní poměr
- zaměstnavatel a zaměstnanec, existence Zákoníku práce
- základní pojmy z pracovního práva - pracovní smlouva, dohoda, zrušení pracovního poměru apod.
- bydlení, ubytování, přístřešek
- trvalé bydliště, přechodné bydliště, povolení k pobytu
- nájemník, nájemce, podnájemník
- stížnosti, reklamace